

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

De regering wil de verschillende instrumenten voor het beheren, gebruiken en ontwikkelen van de (openbare) ruimte bij elkaar in één wet onderbrengen, de Omgevingswet. Dat geeft meer overzicht.

Dat geldt ook voor de wetgeving op het gebied van grondeigendom. Die wetgeving wordt in de Aanvullingswet grondeigendom opgenomen; bestaande wetten worden ingetrokken zodra de Aanvullingswet in werking treedt. De Aanvullingswet kent straks verschillende instrumenten voor grondeigendom, namelijk onteigening, voorkeursrecht, herverkaveling en kavelruil in het landelijk gebied en stedelijke kavelruil.

Daarnaast bevat de Aanvullingswet een aantal wijzigingen van de Omgevingswet. De regering wil hiermee de regels verder vereenvoudigen, verbeteren, flexibeler en geschikter te maken voor het ontwikkelen van de (openbare) ruimte, door burgers en bedrijven.

2. Wie zijn betrokken?

De ministeries van IenM (Ruimte en Water, Milieu, Bereikbaarheid en RWS), EZ, VenJ, Defensie, Financiën, BZK (Bouwen en Wonen), IPO, UvW, VNG.

3. Wat is het probleem?

Het onderbrengen van alle instrumenten in één wet nodigt uit tot een meer samenhangende inzet van de verschillende instrumenten. Dit bevordert een integrale afweging van het gebruik van die instrumenten door de overheid. Dit geldt voor instrumenten uit de Aanvullingswet en die van de Omgevingswet. Daarnaast zal de Aanvullingswet de bestaande, complexe wetgeving harmoniseren, eenvoudiger, flexibeler en overzichtelijker maken.

4. Wat is het doel?

Met de Aanvullingswet zullen de overheden beter in staat zijn in te spelen op de diverse maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving, die nu en in de toekomst op overheden afkomen. Door het samenbrengen van het instrumentarium in één Aanvullingswet zijn de regels en de instrumenten beter op elkaar afgestemd en is het gebruik daarvan inzichtelijker.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De maatschappelijke doelen van de Omgevingswet kunnen zonder het gebruik van de instrumenten uit de Aanvullingswet vaak niet worden bereikt. Het gaat dan om doelen die de woonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu bevorderen (veilige en gezonde fysieke leefomgeving).

6. Wat is het beste instrument?

De instrumenten voor grondeigendom hebben rechtstreeks invloed op de eigendomsrechten van burgers. Daarom vergen de regels over grondeigendom - evenals die voor gedoogplichten - een uitgewerkte regeling op het niveau van de wet. Dat geeft rechtsbescherming. Om een evenwichtige behandeling van alle betrokken belangen te borgen, is regelgeving het meest efficiënte en effectieve middel. Transparante procedures bevorderen een evenwichtige belangenafweging tussen partijen en overheden zoals bij het instrument Kostenverhaal. Daarmee worden de doelen van de Omgevingswet ondersteunt.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De eigendomsrecht van burger en bedrijfsleven verandert niet vergeleken met de huidige wetgeving; de rechtsbescherming is ten minste gelijkwaardig. Niet beoogd is dat de instrumenten voor grondeigendom een ruimere of engere reikwijdte krijgen. De Aanvullingswet geeft daarnaast ook meer ruimte aan burgers en bedrijfsleven om in eigen beheer een goed ingerichte en prettige leefomgeving tot stand te brengen, daarvoor initiatieven te ontplooiën of bij te dragen aan besluitvormingsprocessen.